

FOLKOPERAN

Den 11 mars 2024

Till
Kulturdepartementet

Diariennr: Ku2023/01093

FOLKOPERANS YTTRANDE ÖVER

Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58)

Folkoperan har tagit del av betänkandet Kultursamhället - utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (diarienummer Ku2023/01093).

Sammanfattning

Folkoperan ställer sig positiv till den gedigna kartläggning av kultursamhället i landet som gjorts och som visar på möjligheterna för hur en utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun kan ge mer decentraliserade beslutsprocesser.

Däremot menar Folkoperan att utredningen saknar en djupare analys av Stockholmregionens särskilda förutsättningar, vilka bör ligga till grund för ett förslag till lag om samverkan på kulturområdet. Som verksamt scenkonsthus i Stockholmsregionen, där kultursamverkansmodellen ännu ej genomförts, efterlyser Folkoperan ett bredare resonemang kring hur kulturpolitiken kan utvecklas med de verksamheter som verkar i region Stockholm.

Folkoperans yttrande

Folkoperan ger följande synpunkter och frågeställningar till förslaget.

Folkoperan är Stockholmsregionens enda kontinuerligt verksamma operahus vid sidan av den statliga institutionen Kungliga Operan. Sedan starten för snart 50 år sedan har Folkoperan haft ambitionen att leverera musikdramatik på svenska på högsta konstnärliga nivå och har i det avseendet en unik roll i landet. Verksamheten startade som ett privat initiativ och är utan offentlig huvudman och utan fast anställda sångare, orkester eller kör och därmed en av landets viktigaste arbetsgivare för frilansare.

FOLKOPERAN

Folkoperan har en självfinansieringsgrad på mellan trettio och trettiofem procent, vilket är en hög andel med tanke på att vi arbetar inom en så kallat "smal" konstart. Även Folkoperans nyinstittade talangprogram, där vi tar ansvar för nyetablerade sångare, musiker och dirigenter, finansieras till största delen av privata medel från stiftelser och filantroper.

Uppdraget som låg till grund för utredningen Kultursamhället var att vässa den kulturpolitiska modellen så att den på ett bättre vis ska bidra till breddat deltagande och till att de kulturpolitiska målen uppfylls. Mot bakgrund av våra erfarenheter ser vi uppenbara svårigheter med att bryta ut deltagandemålet ur de övriga kulturpolitiska målen, så som utredningen gör. De kulturpolitiska målen fungerar alltid i samspel, också i en konkret konstnärlig verksamhet som Folkoperans. Folkoperan har sedan starten tagit en tydlig och ledande roll i förnyelsen av konstformen bland annat genom att ständigt utveckla kontakten med nya publikgrupper. För att operan ska ha en relevans i samtiden bjuder Folkoperan in omvärlden och engagerar sin publik; i samtal, som medskapare och som medfinansiärer. Operan blir en naturlig del av civilsamhället och bidrar till utveckling av en växande och attraktiv stad, region och stat.

Breddat deltagande kan inte särskiljas från arbetet med kvalitet och konstnärlig förnyelse, inte heller från övertygelsen om att operakonsten bär ett kulturarv vidare eller ambitionen att skapa starka internationella samarbeten.

Folkoperan verkar mitt i Stockholm, med en stark lokal tillhörighet på Söder. Publiken är nationell och inte sällan internationell. I detta finns ingen motsättning, utan snarare en stark dynamik. Den fria ägarstrukturen och flexibla produktionsapparaten möjliggör för Folkoperan att tillgodose branschens behov av utveckling och tillväxt bl a genom ett brett upptagningsområde bland publiken som leder till ökad mångfald och nya uttryck. Folkoperan är i dag en självklar del av Stockholms kulturella infrastruktur men skulle få det svårt att verka som utpekad och avgränsad regional part i en kultursamverkansmodell. Folkoperan menar att Stockholmsregionens speciella förutsättningar är gravt underdiskuterade i utredningen. Det är djupt oroande.

Monica Fredriksson Tal, VD
Tobias Theorell, Konstnärlig chef
Folkoperan

